GEMEENTE ENSCHEDE

BEGROTING 2025 - 2028

BEELDVORMENDE SESSIE

ENSCHEDE

PROCES GEMEENTEBEGROTING

- **14 oktober** **Commissie Bestuur & Middelen (beeldvormend)**

  - Binnen welke context is deze begroting tot stand gekozen?
  - Tot welke keuzes heeft dat geleid?

- 21 oktober Inloopsessie technische vragen
- 4 en 5 november Commissie Bestuur & Middelen (oordeelsvormend)
- 11 en 12 november Raad (besluitvormend)

CONTEXT - 2025

32 miljoen euro aan knelpunten mn door:

- Inflatie (16 mln). Grotendeels tariefstijgingen bij Jeugdzorg en Wmo
- Volume (9,5 mln). Met name toename van zorgvraag/zwaarte bij Jeugdzorg en Wmo
- Personeel (0,5 mln). Uitbreiding noodzakelijk op wettelijke taken
- Overig (5,5 mln). Vervallen stelpost sociaal domein, digitalisering / IT en bij verbonden partijen

Knelpunt (in 1.000 euro)	2025	2026	2027	2028
Inflatie	-16.166	-16.166	-16.166	-16.166
Volume	-9.582	-9.505	-9.382	-9.420
Personeel	-490	-720	-750	-900
Overig	-5.523	-5.192	-5.121	-5.394
Totaal alle knelpunten	**-31.761**	**-31.583**	**-31.419**	**-31.880**

CONTEXT - 2026 EN VERDER

Forse terugloop in rijksmiddelen:

1. Greep uit gemeentekas 2,5 miljard => Huidige kabinet geen herstel
2. Onvoldoende inflatiecompensatie 0,5 miljard => Minister past systematiek niet aan
3. Jeugdzorg autonome groei 0,5 á 1,5 miljard => Deskundigencommissie zwaarwegend advies

Hoofdlijnenakkoord (consequenties nog onduidelijk):

- Specifieke uitkeringen (0,64 miljard)
- Klimaatfonds (1,2 miljard)
- BTW verhoging (oa sport en cultuur)
- Onderzoek beperken OZB
- Extra middelen woningbouw en infra

FOCUS OP SLUITENDE BEGROTING 2025

- Begroting is voor 2025 sluitend gemaakt
- Voor 2026 en verder laten we het financieel tekort staan
- Daarmee volgen we VNG advies

Advies in het kort:

- Benoem de financiële en inhoudelijke consequenties van noodzakelijke bezuinigingen en/of lastenverzwaring, ook van ombuigingen die eerder zijn ingezet.
- Maak boekjaar 2025 sluitend, rekening houdend met de wijze waarop de financiële toezichthouders omgaan met de incidentele korting van 2025.
- Voer geen bezuinigingen door op andere beleidsterreinen vanwege de groei van de kosten voor jeugdzorg.
- Overweeg rekening te houden met toekomstige ontwikkelingen rondom het Btw-Compensatiefonds (BCF) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

HOE IS 2025 SLUITEND GEMAAKT?

- Nauwelijks intensiveringen, met uitzondering van:
  - Jongerenparticipatie, cameratoezicht, stichting 55+
- 27,5 miljoen euro ombuigingen obv BOB 1 en 2:
  - BOB 1 – Afromen onderbestedingen & reserves, nog niet benutte intensiveringsgelden
  - BOB 2 – Duurzame jeugd
- 6,5 mln vrij besteedbaar uit lokale belastingen:
  - Enschede al jaren terughoudend met lastenstijging
  - In 2025 een gedifferentieerde benadering OZB, riool en afvalstoffen
  - OZB 10%, riool 0% en minder kwijtschelding afvalstoffen

WOONLASTENONTWIKKELING

- Uitwerking gedifferentieerde benadering

Doelgroep	2024	2025	%
Huurwoning 9 ledigingen	603,22	607,55	0,72
Eigenaar 320K 9 ledigingen	919,22	954,55	3,84
Eigenaar 420k 9 ledigingen	1017,22	1062,55	4,46
Eigenaar 630k 9 ledigingen	1224,22	1290,55	5,42
Eigenaar 840k 9 ledigingen	1431,22	1517,55	6,03

Doelgroep	2024	2025	%
Huurwoning van 9 naar 7 ledigingen	603,22	592,51	-1,78
Eigenaar 320K van 9 naar 7 ledigingen	919,22	939,51	2,21
Eigenaar 420k van 9 naar 7 ledigingen	1017,22	1047,51	2,98

CONTINUEREN INVESTERINGSAGENDA

- Geen nieuwe gebieden, wel scope uitbreidingen:
  - Centrumkwadraat: herontwikkeling ABN AMRO locatie en Cultureel Vulpunt
  - Dia Twekkelerveld en Zuid: verduurzaming particuliere woningvoorraad
  - MFSA's: Scheurserve en Glanerbrug
- Budget vrijwel volledig belegd. 141 mln investeren in 20 jaar. Bijna 70 mln subsidies verworven

Projecten investeringsagenda	
De Kop	Dia Twekkelerveld
Centrumkwadraat	Dia Zuid
Cromhoff	Diekman Topsportcampus
Eschmarkerveld	MFSA's
Glanerbrug Fysiek	Warenhuis
Kennispark	Horstmanpark

<u>Wat levert de investeringsagenda op:</u>

- 4500 woningen
- 5800 m2 voorzieningen. Oa ontmoetingsplekken, parkeergarage busstation, topsportvoorziening, mfsa's
- 57.700 m2 werkfuncties (broedplaats tot kantoor)
- Vergroening openbare ruimte, wateropvang, versterken verbinding met buitengebied
- Verduurzaming bestaande woningen

MIDDELENKADER

Zomernota

Begroting

Middelenkader 2025-2028 (x 1 miljoen euro)	2025	2026	2027	2028
A. Saldo Gemeentebegroting 2024-2027	1,3	-14,2	-16,8	-14,2
B. Gemeentefonds	-6,0	3,2	8,7	13,6
C. Loon- en prijscompensatie 2025	-4,4	-2,7	-2,5	-1,7
D. Knelpunten	-31,8	-31,7	-31,4	-31,9
E. Prioriteiten	-0,2	-0,3	-0,6	-0,5
F. Meevallers/scherpe keuzes	27,6	16,5	18,5	20,4
G. Lokale heffingen	6,3	6,5	6,8	6,9
H. Saldo Zomernota 2025-2028*	**-7,2**	**-22,7**	**-17,3**	**-7,3**
I. Verhoging loon- en prijscompensatie	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1
J. Verhoging BTW-compensatiefonds	0,5			
K. Saldo Gemeentebegroting 2025-2028	**-8,8**	**-24,8**	**-19,4**	**-9,4**
L. Structureel saldo	0,4	-16,6	-12,6	-6,3
M. Weerstandsratio	1,84	1,34	0,95	0,77

62 mln

FINANCIËLE POSITIE

- Vanaf 2026 verslechterd de financiële positie snel

Financieel kengetal	Signalering	2025	2026	2027	2028
A. Weerstandsratio	<0,8	1,87	1,36	0,97	0,78
B. Netto schuldquote	>130%	30%	41%	52%	43%
C. Solvabiliteitsratio	<20%	29%	24%	21%	21%
D. Grondexploitatie	>35%	1%	1%	1%	1%
E. Structurele exploitatieruimte	<0%	0,0%	-1,9%	-1,5%	-0,7%
F. Belastingcapaciteit	>105%	107%	107%	106%	105%
G. Netto investeringsquote	<0% of >5%	3,1%	5,3%	7,9%	5,1%

VOORUITBLIK KOMENDE ZOMERNOTA

- Huidige opgave

2025	2026	2027	2028
-8,8	-24,8	-19,5	-9,5

- Elke zomernota nieuwe knelpunten:
  - Gemiddeld 15 miljoen per jaar en laatste 2 jaren > 30 miljoen euro door inflatie
  - Tm 2028 slechts ruimte voor 10% loonstijging versus CPB voorspelling 17%
  - Jeugdhulp en WMO – Gaat daling budgetten met 20 miljoen structureel naar 2028 lukken?
- Conclusie => verwachte opgave minimaal 30 miljoen euro

SPOOR 1 - RIJK TOT INKEER BRENGEN

- Alle gemeenten worden geraakt maar sociaal zwakke gemeenten harder
- Groot deel van onze begroting staat vast. 70% medebewindstaken, 30% eigen beleidsvrijheid: sport, cultuur, openbare ruimte, mobiliteit, wonen, economische ontwikkeling, bovenwettelijk sociaal domein
- Bezuinigen op eigen beleidsruimte leidt tot forse impact op leven en leefomgeving van inwoners
- Verkeerde zuinigheid => Komt als boemerang bij Rijk terug in minder bestaanszekerheid, hoge zorguitgaven, woningnood, minder economische groei en
- 1. Draai korting op gemeentefonds terug
  2. Zorg dat gemeenten volledige compensatie voor inflatie krijgen
  3. Zorg voor beheersbaar jeugdzorgstelsel of compenseer tekort -> deskundigencommissie Jeugd
  4. Als gemeenten het met minder geld moeten doen maak scherpe keuzes op medebewindstaken

SPOOR 2 – VOORBEREIDEN OMBUIGINGEN

- In scenario dat Rijk niet tot inkeer komt staan we voor moeilijke keuzes
- Er loopt een programma Begroting & Organisatie in Balans (BOB)
- We verbreden de scope van dat programma:
  - Mogelijke keuzes op medebewindstaken
  - Brede analyse heroverwegingen in begroting
- Op korte termijn nadere uitwerking aanpak en proces tot zomernota